

## KVALITETSRAPPORT

# Olsboskolan

Läsåret 2024/25

**Anpassad grundskola, anpassad gymnasieskola samt  
fritidsklubb**



## Inledning

Underlaget till läsårets kvalitetsrapport är Olsboskolans löpande dokumentation och uppföljningar, elevernas omdömen med ämnesspecifika kommentarer i oktober, genomgång av elevernas IUP (individuella utvecklingsplaner) i januari och juni, screeningar och kartläggningar i maj och den slutliga läsårsbedömningen i juni. Till detta tillkommer utvärderingsformulär från klasskonferenser i december och maj, fritidsklubbens kvalitetsmöten samt arbetslagens utvärderingar i juni 2025.

## Demografiska uppgifter och nyckeltal

Skolan leds av en heltidsanställd rektor. Olsboskolan omfattar anpassad grundskola årskurs 1-9, med inriktningarna ämnen och ämnesområden samt det individuella programmet inom anpassad gymnasieskola. Skoladministratör arbetar 20 procent. Specialpedagoger sammanlagt cirka 120 procent. I verksamheten arbetar också cirka 35 personal med varierande tjänstgöringsgrad; I slutet av läsåret fördelat på 9 klasslärare och 26 resursassistenter/pedagoger. Skolan har en egen idrottslärare på 60 procent som har en delad tjänst med Mariaskolan. Slöjdlärartjänst (40 procent) köps av Per Olsskolan. Musiklärartjänsten har varit vakant under läsåret. Skolsköterskor, cirka 50 procent, delas med Per Olsskolan och Mariaskolan. Kurator finns att tillgå från Risboskolan och Per Olsskolan. Skolläkare och skolpsykolog finns centralt placerade.

Olsboskolan har läsåret 2024/2025 haft 62 elever, vilket är det högsta elevantalet någonsin. I juni 2025 var elevantalet 61. Av dessa läste 10 elever anpassade gymnasieskolans individuella program. 10 elever har annan hemkommun än Fagersta. Nedan följer statistik över elevantalet de senaste åren:

Vårterminen 2019 41 elever.

Vårterminen 2020 51 elever.

Vårterminen 2021 56 elever.

Vårterminen 2022 60 elever.

Vårterminen 2023 55 elever

Vårterminen 2024 61 elever

Vårterminen 2025 61 elever

Verksamheten är uppdelad på tre olika skolor. Elever som läser både ämnen och ämnesområden samt anpassade gymnasieskolans individuella program finns på Norrbyvägen 12, där även rektorsexpedition och fritidsklubb finns. Ämnen årskurs 1-6 finns på Per Olsskolan och årskurs 7-9 på Risboskolan.

Totalt har skolan haft 11,1 lärartjänster, slöjd och idrott inräknat, och 61 elever, vilket ger fördelningen 5,5 elever/lärare. Musiklärartjänsten som varit vakant under läsåret har till viss del kunnat tillgodoses genom samarbete med kulturskolan.

Fritidsklubben hade 21 elever inskrivna, en minskning med 7 elever jämfört med läsåret innan. Minskningen beror på att en del av eleverna från 13 år har bytt till fritidsverksamhet i LSS-regi. Överflytten verkställdes vid årsskiftet och var en nödvändighet av utrymmesskal. Vissa elever har dock endast lovplats. Fritidsklubben fungerar dels som vanlig skolbarnomsorg för elever upp till 12 år, men också som LSS-insats för elever från 13 år. 21 personal arbetar på fritidsklubben, med varierande tjänstgöringsgrader mellan 5-25 procent. I bemanningen ingår även skolskjutsansvar där två skolbussar kör elever inom Fagersta kommun. Skolskjuts för elever folkbokförda i Smedjebacken, Norberg och Skinnskatteberg ansvarar respektive hemkommun för själva.

## Åtgärder för måluppfyllelse från föregående år

Förklaring: **Grönt:** förbättring, **rött:** försämring, **gult:** oförändrat läge

Förbättringsområden	Så här har vi arbetat	Resultat/effekt Vad har det lett till?	Måluppfyllelse
Språkutvecklande arbetssätt	<p>Utbildning i metodlära, t ex ”7-stegsmetoden” för personal som främst arbetar med ämnen, ”Bornholmsmetoden för dem som arbetar med elever i sin tidiga språkutveckling”, ”TEACCH” (tydliggörande pedagogik som inlärningsstöd), BTA som riktar sig till elever på grundläggande nivå med samspel som viktigaste fokus.</p> <p>Utbildning inom AKK; Alternativ och kompletterande kommunikation i de flesta arbetslag som arbetar inom ämnesområden.</p> <p>Önskemål finns att få stöd av skolbibliotekarie. I dagsläget planeras fler besök till stadsbiblioteket, i väntan på en skolbibliotekarie.</p> <p>Utbildning för lärare i de obligatoriska bedömningsstöden via Skolverket: ”garantin</p>	<p>Mer utvecklad kommunikationsförmåga samt läs och skrivförmåga hos eleverna. Ökad medvetenhet kring språkutvecklande arbetssätt hos personal.</p> <p>Ökad användning av AKK såsom Tecken som stöd, bildstöd.</p> <p>Ökad användning av bildstöd i vissa grupper.</p> <p>Ingen skolbibliotekarie har tillsatts. Fler klasser har besökt stadsbiblioteket. Klasslärarna har tagit ett ökat ansvar för högläsning i grupp.</p> <p>Ökad kompetens hos lärarpersonal att möta elevernas behov av stödinsatser.</p> <p>Ökad kompetens att dokumentera</p>	<p>Förbättring men arbetet fortsätter till att omfatta fler arbetslag och yrkeskategorier.</p> <p>Tecken som stöd fortsatt ett utvecklingsområde.</p> <p>Förbättring</p> <p>Oförändrat</p> <p>Förbättring</p>

	för tidiga stödinsatser i anpassad grundskola”	stödinsatser och extra anpassningar och analysera och utvärdera dessa.	
Utveckla vår kompetens att möta elever med diagnosen intellektuell funktionsnedsättning	<p>Repetition av boken ”lära för livet” utifrån de fem förmågorna <i>reflektion, ansvar, kommunikation, samarbete och kreativitet.</i></p> <p>All ny personal tar del av boken ”Lära för livet”.</p> <p>Diagnoskunskap kring IF, autism och ADHD. Repetition för all personal och grundutbildning för ny personal. Övriga aktuella diagnoser för berörd personal.</p> <p>Lärarna gör pedagogiska planeringar tillsammans, samt går även igenom bedömning och övrig dokumentation tillsammans.</p> <p>Arbete med framtagande av ett pedagogiskt årshjul för ämnesområden, att hitta gemensamma områden att arbeta med tematiskt.</p> <p>Avstämningar enligt årshjul mellan rektor, specialpedagoger och klasslärare.</p>	<p>I vissa grupper används begreppen mer aktivt än i andra. Förmågorna kan synliggöras mer för eleverna. Samtidigt är lärarna väl förtrogna med arbetet kring de fem förmågorna.</p> <p>All personal ska ha en gemensam grund.</p> <p>Utökad kunskap och förståelse hos personal kring diagnosen intellektuell funktionsnedsättning vilket leder till nya frågeställningar kring ”Hur” man praktiskt gör utifrån specifika svårigheter.</p> <p>Ökad likvärdighet i bedömning och dokumentation på skolan.</p> <p>Ett första år i en fyraårscykel är framtaget. Det har skett i samarbete med gymnasiet fyraårscykel. De fyra ämnesövergripande områdena är kulturår, samhällsår, natur och miljöår samt hälsoår.</p> <p>Ökad förståelse och mer verktyg att anpassa och möta elever i</p>	Förbättring

	Handledning för berörda arbetslag kring problemskapande beteende.	problematiska beteenden.	
Utveckla elevernas delaktighet	<p>Kompetensutveckling för lärarpersonal som deltagit i studiecirkel kring boken <i>Den anpassade grundskolan - när elevsynen lyfter lärandet</i> av Denise Sverla.</p> <p>Eleverna erbjuds att göra val utifrån ålder och mognad.</p> <p>Mötesplatser raster, idrott, musik, simning, rullstolsdans, matsalssituation.</p> <p>Gemensamma aktiviteter som Olsbojogg, halloweendisco, nobelfirande och juldisco. Skridskor och friidrottstävling, Olsbomello och Öppet hus.</p> <p>Vi fortsätter att arbeta för fler gemensamma aktiviteter i vissa elevgrupper. Fadderverksamhet och gemensamma rast-aktiviteter. Gemensamma musiksamlingar. Gemensamma uteaktiviteter och friluftsdagar i vissa grupper. Ett antal aktiviteter har lagts in i skolans årshjul, såsom "Olsbojoggen" FN-dagen, Nobeldagen och en skolövergripande gemensam friluftsdag. Digitala möten med elever i tvärgrupp, t ex elevråd fortsätter.</p>	<p>Samtal kring hur en positiv och inkluderande elevsyn höjer elevernas kunskapsutveckling.</p> <p>Mer samspel mellan elever över klassgränserna.</p> <p>Tidsbrist och trängsel i vissa situationer gör att eleverna inte bereds möjlighet att vara delaktiga i alla önskvärda sammanhang.</p> <p>Ökat samarbete mellan klasser. Ökad medvetenhet kring elevers delaktighet. Handlingsplaner kring övergångar av olika slag och aktiviteter enligt årshjul.</p> <p>Ökad delaktighet genom att göra val. Genom att formalisera sammanhang som främjar delaktighet så utvecklar eleverna sina förmågor till inflytande över sin egen skolgång med ökad autonomi som mål.</p>	Förbättring

	<p>Olsboskolans elever deltar i teaterföreläsningar och biovisningar tillsammans med grundskolan.</p> <p>Elevers val från årskurs 4 för elever som läser ämnesområden</p>		
Utveckla vår kompetens inom digitalisering	<p>Användningen av skolans tekniska utrustning såsom smartboard, blue bots. Praktiskt handhavande ifrån olika pedagogiska program, t ex bildstödsprogram, programmering. Tekniskt handhavande med stöd av IT-pedagog.</p> <p>Pedagogiska program som TIKI, Magma, skolplus, NE,</p> <p>Hantering av Teams, Powerpoint och Outlook för elever.</p> <p>Teams och Onenote för personal. Fortsatt utveckling</p> <p>Användning av bildstödsprogram som Inprint, symwriter, widgit writer, widgit online</p> <p>Användande av OneNote för arbetslagen i deras arbete med planering, dokumentation</p>	<p>Ökad kompetens i användningen av digitala verktyg.</p> <p>Onenote för arbetslag. SKA-arbetet utvecklats.</p>	Förbättring

## Måluppfyllelse/Resultat/Utmaningar

Anpassad grundskola har inga nationella prov. Betyg sätts om elev/vårdnadshavare önskar det och grundar sig på kriterier specifikt för skolformen. Nya bedömningsstöd för årskurs 1 och 3 i svenska, SVA och matematik infördes höstterminen 2024, i linje med den läsa-skriva-räkna garanti som infördes i anpassad skola, fem år efter grundskolan. Ett utvecklingsområde är att arbeta vidare med rutiner kring extra anpassningar och särskilt stöd, där ämneselever riskerar att inte nå kunskapskriterierna i till exempel svenska, men det är inte aktuellt med kursplanebyte till ämnesområdet kommunikation.

Under läsåret infaller fyra avstämningstillfällen för elevernas kunskapsutveckling, något som finns utförligt beskrivet i skolans rutiner. Olsboskolan arbetar utifrån Fagerstas gemensamma vision och vetenskapliga grund liksom övriga kommunala skolor. Det systematiska kvalitetsarbetet utgår från en tydlig modell för utvärderingar och analyser av kunskapsresultat. Olsboskolan har anpassat detta utifrån skolformens förutsättningar; med systematiska uppföljningar på individnivå med kriterier för elever som läser ämnen. Elever som läser ämnesområden bedöms fortfarande utifrån sina förutsättningar.

Rektor och övergripande specialpedagoger träffar varje lärare vid fyra tillfällen per år, för att gå igenom varje elevs kunskapsutveckling. Gruppen strävar efter att få en likvärdighet i dokumentationen på skolan, med en formativ, framåtsyftande bedömning som utgår från elevernas förmågor.

Skolan använder en handlingsplan för kartläggning där olika material används beroende på inriktning och nivå hos eleven. I handlingsplanen ingår också att göra en pedagogisk bedömning av samtliga elever inför studieövergångar och byte av lärare.

Tre samlade åtgärdsprogram där samtliga inneburit anpassad studiegång har upprättats under läsåret. Extra anpassningar dokumenteras i elevernas IUP.

## Fritidsklubben

Verksamheten på fritidsklubben grundar sig på Läroplan för grundskolan (Lgr22) samt Skolverkets allmänna råd för fritidshem. Ur verksamhetsplanen kan man läsa följande: *Fritidsklubbens uppdrag är att komplettera och samverka med skolan, stimulera elevernas utveckling och lärande, ge eleverna en meningsfull fritid, ge en god omsorg, ge möjlighet till rekreation samt främja allsidiga kontakter och social gemenskap.*

I samband med jullovet flyttade sex elever som är som fyllt 13 år och har LSS-beslut om fritidsvistelse över till Skogsglantan och fritids i korttids regi. En nödvändighet utifrån trånga lokaler och ett planerat ökat antal fritidselever inför höstterminen 2025.

Arbetet på fritidsklubben bygger på fyra hörnstenar där målet är att ge eleverna en stimulerande och meningsfull fritidsvistelse. Verksamheten utgår från elevernas egna intressen och förväntningar och anpassas utifrån elevernas behov.

De fyra centrala innehållen är *Skapande och estetiska uttrycksformer, Lekar, fysiska aktiviteter och utevistelse, Natur och sambälle samt Språrkurs och kommunikation.*

En personal har utvecklings- och dokumentationsansvar, två personal är schemaansvariga. Fritids har morgonmöte en gång i veckan, samt större kvalitetsmöten två gånger per termin. Teams används som kommunikationsyta. Fritids utvärderar de pedagogiska planeringarna en gång per år och har arbetat fram utvärderingsunderlag för att kvalitetssäkra arbetet. Sammanställning av utvärdering läsåret 2024/25 ser ut som följer:

Utvärderingen utgår ifrån fem områden; *Normer och värden, Elevernas ansvar och inflytande, övergång och samverkan förskola, förskoleklass och skola, lärande på fritidshemmet* samt *samverkan, fritids och hem*.

**Normer och värden.** Vi arbetar med att respektera olikheter, olika åsikter och inse nödvändigheten av kompromisser. Arbetet med att synliggöra olika kulturer har bedrivits främst under lovverksamhet då det är möjligt att göra grupper och arbeta tematiskt. Verksamheten på fritids har vuxit mycket, med många elever som delats upp i grupper i olika lokaler och med olika behov. Vi har aktivt arbetat med vår närmiljö och miljön i ett vidare perspektiv. Teman har genomförts där vi uppmärksammat olika landskap i Sverige.

**Elevernas ansvar och inflytande.** Vi arbetar i hög grad med barns rätt till ansvar, delaktighet och inflytande. Eleverna erbjuds vissa tillfällen till delaktighet i verksamheten. Verksamheten behöver arbeta mer med att låta eleverna göra egna val. Det kan vi göra genom att tydliggöra syftet med aktiviteter mer i planeringen. Använda mer bildstöd och valkartor. De flesta aktiviteterna behöver anpassas till att passa elever på tidig utvecklingsnivå just nu.

**Övergång och samverkan förskola, förskoleklass och skola.** Vi behöver arbeta mer med samarbetet mellan skola och fritidshem. Viss ”gratisinformation” kan fås från klassernas instagramkonton. Fritidshemmet använder en handlingsplan för övergång förskola/förskoleklass.

**Lärande på fritidshemmet.** Vi erbjuder lek, fysiska aktiviteter och mycket utevistelse, med goda möjligheter till språk och kommunikation. Ett flertal elever har egna kommunikationshjälpmedel som används dagligen vilket ställer krav på en lyhörd och engagerad personal i användandet av dessa. Flera elever har ökat användningen av sitt bildstöd på fritids. Scheman med bildstöd över dagens aktiviteter finns, även samtalskartor av olika slag. Eleverna erbjuds goda möjligheter till skapande och estetiska uttrycksformer.

**Samverkan fritidshem och hem.** Fritidshemmet har god kontakt med hemmen, med regelbundna samtal kring lärande och barnets utveckling. Vi upplever att vårdnadshavare är nöjda med vår verksamhet och bereds möjlighet att påverka.

## **Elevhälsa**

Skolans elevhälsoteam består av rektor, specialpedagoger, skolsköterska och skolläkare. Teamet träffas en gång i månaden, eller oftare vid behov. Skolpsykolog deltar vid vissa tillfällen för konsultation och handledning samt uppföljningar av kognitiva bedömningar för mottagande i anpassad grundskola. För många av eleverna finns också habiliteringscentrum som en extern samarbetspart. Habiliteringens psykolog gör vissa utredningar och bistår med handledning till personal. Skolan har också tät kontakt med habiliteringens specialpedagog, kurator, logoped, dietist, arbetsterapeut och fysioterapeut. Övrig kuratorstjänst finns på de grundskolor där elever mottagna i anpassad grundskola är lokalintegrerade, Per Olsskolan och Risboskolan, att användas även av Olsboskolans elever vid behov.

Elevhälsan har ett främjande och förebyggande arbetssätt för att stödja elevers utveckling mot målen. Möten mellan skolpersonal och elevhälsan sker regelbundet och utifrån aktuella behov, utöver de schemalagda träffarna i kalendariet. Utöver arbete direkt riktat till elever och personal tar Olsboskolans elevhälsa också ett stort fokus på vårdnadshavare/föräldrar, med handledning och stöd vid behov.

## **Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling och analys**

**Utvärdering av föregående läsårs plan samt förebyggande arbete inför kommande läsår:**

Årets utvärdering är gjord i samband med klasskonferenser och läsårsutvärdering. Skolan har goda rutiner för att upptäcka, motverka och åtgärda. Skolan arbetar i det digitala systemet för hantering av kränkande behandling, liksom övriga skolor i kommunen.

## Utvärdering av förra årets planerade åtgärder

Utvecklingsområde	Åtgärd	Effekt
Rastaktiviteter	Mer planerade och uppstyrda rastaktiviteter.	Ger en trygghet till elever som har svårt att samspela med andra elever på egen hand. Ett område som berör elevers delaktighet behöver utvecklas ytterligare nästa läsår.
Ordningsregler specifikt anpassade för varje klass	Gemensamma ordningsregler bestäms i varje klass och redovisas på elevråd. Dessa sammanställs av rektor till ett gemensamt dokument för hela skolan.	Främja elevers delaktighet i sin skolgång samt ett underlag för trygghet och studiero. Skapa en "vi-känsla" på skolan.
Elevers egen kunskap om utmaningar och styrkor däribland diagnosen IF	Samtal i klasserna kring diagnoser och anledning till skolgång i anpassad grundskola. All personal har gått utbildning i diagnoserna IF och autism och ADHD	Främja elevers delaktighet i sin skolgång. Arbetet behöver fortsätta även under nästa läsår.
Utveckla användningen av "Ritprat, seriesamtal och sociala berättelser"	Alla arbetslag har provat metoden. Användningen har ökat och är en naturlig del av undervisningen t ex vid konflikthantering och förståelse i olika sociala sammanhang. Även konsekvenskortor används.	En visuell förstärkning i muntliga diskussioner som gynnar elevgruppen med diagnosen IF.

### Främjande del

"Det främjande arbetet handlar om att **stärka de positiva** förutsättningarna för likabehandling i verksamheten och behöver inte utgå från identifierade problem i verksamheten. Det främjande arbetet ska anpassas till elevernas ålder och till den aktuella verksamheten". (Allmänna råd för diskriminering och kränkande behandling, Skolverket).

### Olsboskolans löpande arbete för att främja allas lika värde och trygghet

Skolan lyfter likheter och olikheter mellan individer och inte utifrån könstillhörighet, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder. Skolan lägger vikt vid den personliga utvecklingen och vill skapa ett klimat bland eleverna där olikheter är något positivt och där man vågar stå för den man är. Detta görs genom:

- Att lyfta diskrimineringsgrunderna och arbetar med dem på olika sätt för att göra eleverna medvetna om dem och hur samhället ser ut med alla dess olikheter.
- Att inte låta kränkande kommentarer få gå obemärkta förbi i det dagliga arbetet.
- I klasserna arbetar man på olika sätt med värderingsövningar, diskussioner utifrån till exempel litteratur, film eller aktuella händelser.
- Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer finns med i det pedagogiska årshjulet och lyfts i flera olika ämnen.
- Undervisning enligt kursplan, både för ämnen och ämnesområden.

### Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck samt sexuell läggning:

Alla elever ska behandlas lika och erbjudas lika möjligheter.

Skolpersonal bemöter alltid nedsättande kommentarer eller fördomar och diskuterar med eleverna och tydliggör på detta sätt läroplanens grundläggande värden. Litteratur finns att tillgå för både personal och elever som berör

sexualitet, samtycke och relationer. Vi strävar efter att ge eleverna förebilder inom olika yrkeskategorier för att motverka stereotypa könsroller.

### **Etnisk tillhörighet samt religion eller annan trosuppfattning:**

Alla elever ska behandlas lika och erbjudas lika möjligheter.

Läroplanens grundläggande värden och innehållet i diskrimineringslagen är ett naturligt inslag i den dagliga verksamheten. Det åligger all skolpersonal att agera goda förebilder i det främjande arbetet.

### **Funktionsvariation:**

Olsboskolan är en anpassad grundskola där samtliga elever har en eller flera funktionsvariationer. Alla elever behandlas lika oavsett funktionsvariation och erbjuds lika möjligheter och stöd utifrån behov och förutsättningar. Skolan strävar efter en tillgänglighetsanpassad lärmiljö för att alla elever ska få samma förutsättningar utifrån variation. Skolmiljön är delvis tillgänglighetsanpassad för att möta alla elever. I vissa utrymmen är det trångt.

På detta sätt tydliggörs läroplanens grundläggande värden och innehållet i diskrimineringslagen.

### **Ålder:**

Alla elever behandlas lika oavsett ålder och erbjuds lika möjligheter och stöd utifrån sina behov och förutsättningar. Genom sitt sätt att lyssna, tilltala och bemöta elever visar skolpersonal att alla har rätt att exempelvis uttrycka sina tankar och visas samma respekt oavsett ålder. Skolans elevråd riktar sig till elever från årskurs fyra och uppåt. I de yngre åldrarna har man klassråd där information delges övriga skolan. Utifrån ålder och mognad ökar elevernas delaktighet och deras möjlighet att vara med och påverka sin skolvardag på olika sätt.

### **Generellt arbete för att främja allas lika värde och trygghet**

- Planen mot diskriminering, trakasserier och övrig kränkande behandling tas upp i de olika klasserna i samband med klassråd och ordningsregler som sedan lyfts till elevråd.
- Planen finns i en tillgänglighetsanpassad version med bildstöd.
- All skolpersonal äter pedagogisk lunch.
- Personal finns alltid närvarande i rastsammanhang, vid övergångar samt i omklädningsrum.
- Sociogram genomförs i samband med IUP-samtal höst och vårtermin.

***Ansvar att främja allas lika värde och trygghet åligger all skolpersonal samt skolläda.***

### **Förebyggande del**

*”Det förebyggande arbetet tar sikte på att **minimera risken** för kränkningar och utgår från identifierade riskfaktorer. Det förebyggande arbetet ska anpassas till elevernas ålder och till den aktuella verksamheten”. (Allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Skolverket).*

### **Planerade åtgärder läsåret 2025/2026 utifrån resultat av utvärderingar från elevrådet och klasskonferenser, samt sammanställning av sociogram, vårterminen 2025**

- Fler gemensamma och uppstyra rastaktiviteter, Norrbyvägen samt Per Olsskolan. Lärmiljön utomhus ses över på Norrby. Rastrum har iordningsställts på Risbroskolan.
- Samtal i klasserna kring utmaningar och styrkor däribland diagnosen IF och dess konsekvenser.
- Specifika ordningsregler för varje klass. Där ingår även diskussioner kring diskrimineringsgrunderna utifrån elevernas ålder och mognad. Skolan använder tydliggörande pedagogik i verksamheten och tar hjälp av visuell förstärkning och annan alternativ och kompletterande kommunikation för att nå alla elever.

### **Så här ska elever, personal och vårdnadshavare involveras och vara delaktiga i det främjande och förebyggande arbetet i planen:**

- På klassråd och elevråd ställs frågan om trygghet, platser och händelser i skolan som kan upplevas otrygga, två gånger per termin. Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer finns med i skolans rutiner och lyfts en gång per termin i lärarkollegiet i kalendarier för pedagogforum.
- Sociogram kring trygghet och trivsel genomförs en gång per termin i samband med IUP-samtal med elev

och vårdnadshavare. Sociogram genomförs både hemma och i skolan och bildar ett diskussionsunderlag på IUP-samtal,

- Föräldramöte enligt checklista.

## **Åtgärdande del**

Olsboskolans rutiner för att tidigt upptäcka och dokumentera diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Upptäcka:

- Hög vuxennärvaro i rastsammanhang, vid förflyttningar, i matsal, i omklädningsrum.
- Klassråd och elevråd.
- Sociogram två gånger per läsår i samband med IUP-samtal.
- Arbetslagsplaneringar med en stående punkt på dagordningen gällande trygghet och trivsel.
- EHT med ett hälsofrämjande perspektiv där även uppföljning av anpassningar och särskilt stöd görs.

## **Kränkande behandling anmälan huvudman**

Ett antal händelser har hanterats och avslutats i det digitala systemet. Samtliga händelser berör årskurs 7-9 och en del av dessa har hanterats av Risboskolan. Incidentrapporter kring elever i behov av stora anpassningar har skrivits och använts som kartläggning för att bättre kunna anpassa skoldagarna. Här ingår också riskbedömningar utifrån både elevs och personals perspektiv. Utifrån individuella behov finns handlingsplaner med ett tydligt bildstöd och schema, samt konsekvenskartor med möjlighet för berörda elever att göra val. Den elevvänliga varianten av handlingsplanen, med visuellt bildstöd, har använts i flera klasser.

## **Trivsel och trygghet**

Frågor kring trivsel och trygghet tas upp på samtliga IUP-samtal. Ett sociogram finns som visuellt stöd och i olika versioner beroende på elev. Det är även en stående punkt på klassråd/elevråd två gånger per termin. Då skolan är personaltät finns i princip alltid någon vuxen i närheten av eleverna. Gemensamma ordningsregler ses över och revideras på elevrådet varje höst.

## **Elevernas inflytande och delaktighet**

Arbetet med elevers delaktighet och inflytande ser mycket olika ut i den anpassade grundskolan. För elever med stora svårigheter kognitivt och kommunikativt är det viktigt att vara lyhörd och fånga tillfällen när de kommer. För elever som läser ämnesområden kan det vara för hög nivå för elevgruppen att vara delaktig i bedömning av sitt eget arbete och lärande. Här kan det istället handla om att lära sig att göra val utifrån till exempel två givna aktiviteter. Bildstöd i form av till exempel samtalskartor kan vara ett gott stöd för att få ökat inflytande över sin skolvardag. Det gäller specifikt i de klasser där eleverna inte kommunicerar genom ett talat språk. Det är också viktigt att ta tillvara personalens kunskaper om varje individ. Personalen känner eleverna i olika grad och kan nyttja varandras erfarenheter. Genom att tydliggöra arbetet med de fem förmågorna som kursplanerna bygger på (Reflektion, ansvar, kommunikation, samarbete och kreativitet) har olika modeller presenterats för eleverna. Genom att arbetet med förmågorna visualiseras ges möjlighet att bli medveten om sina förmågor och utveckla dessa. Eleverna blir mer aktiva i sitt eget lärande. Eleverna erbjuds möjlighet till inflytande och delaktighet i bland annat presentation av pedagogiska planeringar, val av redovisningssätt, omröstningar vid val av givna aktiviteter.

All personal på skolan har läst boken ”*Lära för livet - motiverande undervisning i särskolan*” av Marie Nilsson Storfors. (Uppdaterad version av boken finns, med titeln ”*Livslångt lärande -undervisning i den anpassade skolan*”). Boken berör flera av skolans utvecklingsområden, såsom arbetet med elevers delaktighet och vikten av ett språkutvecklande arbetssätt. Att ha elevfokus och att betrakta den tid som inte är direkt en planerad lektion, som undervisning och tillfällen till lärande. Att föra samman eleverna i olika aktiviteter, uppmärksamma dem på varandra, till exempel genom att hjälpa dem fram till sin klasskamrat på morgonen och hälsa är ett förhållningssätt som ska genomsyra verksamheten.

## Vårdnadshavarnas inflytande och delaktighet

Skolan bjuder in till ett gemensamt föräldramöte varje höst. På vårterminen ansvarar respektive klasslärare för att bjuda in vårdnadshavare. Kontakten med vårdnadshavare sker via lärplattform men också via loggbok, mejl och telefon. En del elever har personligt förskrivna läsplattor i kommunikationssyfte vilket gör att både hem och skola på ett enkelt sätt kan ta del av elevens vardag med visuellt stöd. Skolan använder lärplattformen för planering och bedömning, frånvarorapportering och gemensam kommunikationsyta. En del elever har svårigheter med att återberätta sin skoldag. Flera klasser använder appen *my own interaction*, där skoldagen dokumenteras i både bild och text, som ett stöd att samtala kring för elever och vårdnadshavare.

## Verksamhetsplan - förbättringsåtgärder för läsåret 2025/2026

Förbättringsområden	Planerade åtgärder	Detta ska det leda till	Ansvarig
Språkutvecklande arbetssätt	<p>Utbildning skolpersonal inom AKK –TAKK, BTA,</p> <p>Widgit online</p> <p>7-stegsmetoden läs och skriv</p> <p>Uppbyggnad av ett eget skolbibliotek</p> <p>Arbete med de obligatoriska bedömningsstöden från Skolverket ”garantin för tidiga stödinsatser i anpassad grundskola”.</p>	<p>Mer utvecklad kommunikationsförmåga samt läs och skrivförmåga hos eleverna. Ökad medvetenhet kring språkutvecklande arbetssätt hos personal. Ökad måluppfyllelse i ämnet svenska och kommunikation.</p> <p>Ökad kompetens hos lärarpersonal att möta elevernas behov av stödinsatser.</p> <p>Ökad kompetens att dokumentera stödinsatser och extra anpassningar och analysera och utvärdera dessa.</p>	Rektor, övergripande specialpedagog, klasslärare, resurspersonal
Utveckla vår kompetens att möta elever med diagnosen intellektuell funktionsnedsättning	<p>Diagnoskunskap för samtliga</p> <p>Lära för livet, obligatorisk läsning för all personal</p>	<p>Utökad kompetens hos all personal kring diagnosen intellektuell funktionsnedsättning.</p> <p>Ökad likvärdighet i</p>	Rektor, övergripande specialpedagog, klasslärare, resurspersonal

	<p>Studiecirkel lärare ”ämnesdidaktik för elever med IF”</p> <p>Rutin, arbete med extra anpassningar, särskilt stöd. Arbetsgång och dokumentation</p>	<p>bedömning och dokumentation på skolan.</p>	
<p>Utveckla elevernas delaktighet</p>	<p>Fortsatt satsning på fysisk och psykisk hälsa, i samarbete med SISU</p> <p>Utbildningsatsningen ”Snacka tryggt” med material från Rädda barnen</p> <p>Ny frånvarorutin - elever</p> <p>Enligt handlingsplan och årshjul ett fortsatt fokus på övergångar mellan stadier och klassbyten</p> <p>Gemensamt elevråd från årskurs 4- gymnasiet. Lågstadiet tränar klassråd i ett mindre sammanhang. Årskurs 7-9 har ett eget klassråd7elevråd tillsammans med rektor.</p>	<p>Förbättrad fysisk och psykisk hälsa.</p> <p>Ökat samarbete mellan klasser. Ökad medvetenhet kring elevers delaktighet.</p> <p>Att skolan erbjuder naturliga sammanhang som främjar delaktighet och utvecklar elevernas förmågor till inflytande över sin egen skolgång med ökad autonomi som mål.</p>	<p>Klasslärare, resurspersonal</p>
<p>Utveckla vår kompetens inom digitalisering</p>	<p>Fortsatt kompetensutveckling i skolans pedagogiska program med tillhörande tekniska enheter.</p> <p>Tekniskt handhavande med stöd av IT-pedagog.</p> <p>Fortsatt utveckling av användandet av OneNote för</p>	<p>Ökad kompetens i användningen av digitala verktyg.</p> <p>Ett tryggt och professionellt ledarskap i klassrummet</p> <p>Överskådlig och tydlig planering av elevernas undervisning.</p>	<p>Rektor</p> <p>Klasslärare</p>

	arbetslagen i deras arbete med planering, dokumentation		
Matematik och problemlösning	<p>Praktisk laborativ matematik inom områdena antalsuppfattning, positionssystemet och problemlösning.</p> <p>SPSM modul matematiksvårighet samt ämnesdidaktik NTA matematik lärmiljöer</p> <p>Studiecirkel Ämnesdidaktik för elever med intellektuell funktionsnedsättning, - hållbart och meningsfullt lärande.</p>	<p>Ökad kompetens hos personal för att förstå specifika matematiksvårigheter hos elever.</p> <p>Ökad kompetens att arbeta med matematikämnet i klassrummet.</p> <p>Ökad måluppfyllelse i matematikämnet.</p>	Rektor, övergripande specialpedagog, klasslärare.

## Sammanfattande analys och åtgärder

Ett område som kom att få stort fokus under läsåret var samarbetet med Riksidrottsförbundet SISU och det gemensamma utvecklingsarbetet ”Rörelsesatsning i skolan”. Det var inget uttalat fokusområde inför läsåret utan påbörjades under höstterminen. Det visade sig bli en lyckad satsning där samtliga klasser kunde vara delaktiga utifrån sin nivå. Eleverna erbjöds en mängd aktiviteter att få prova på, i samband med lokala föreningar samt idrottskonsult på SISU. Skolan fick också en mängd material för att främja fysisk rörelse såsom ett pingisbord för utomhusbruk, innebandyklubb, olika slags bollar, badminton och padelutrustning. Två lärare har utbildat sig i ”gympa för alla” genom statliga bidrag från projektet psykisk hälsa som också kom skolan till del.

Ett utvecklingsområde inför nästa läsår är behov av en satsning och fokus på matematik. Lärare som undervisar i ämnet deltar i SPSM:s lärmoduler kring matematik och problemlösning. Utifrån detta sker ett kollegialt lärande i användningen av praktiskt och laborativt matematikmaterial.

Skolan genomför också en kompetensutveckling i arbetet med att möta upp elever med specifika läs- och skrivsvårigheter. Ett språkutvecklande arbetssätt behöver ligga till grund för all undervisning med elever mottagna i anpassad grundskola.

Skolinspektionen genomförde under vårterminen 2025 en kvalitetsgranskning av kunskapsområdet ”Sexualitet samtycke och relationer” i årskurs 7-9. Undervisningen fick goda vitsord men förutsättningar för kollegialt samarbete och kompetensutveckling sågs som ett utvecklingsområde. Kunskapsområdet har förtydligats i årshjul för lärares kompetensutveckling, likabehandlingsplan och det pedagogiska årshjulet för de olika ämnena.

Skolans inriktning ämnesområden har i år utvecklat ett pedagogiskt årshjul som bygger på den anpassade gymnasieskolans fyraårscykel med olika temaår. Utifrån de olika stadiernas behov finns en grund för tematiskt

arbete med indelning kultur, natur, hälsa och samhällsår. Ett arbetssätt som redan är implementerat och etablerat på gymnasiet och nu överförs till resten av enheten som läser ämnesområden.

Utifrån Skolinspektionens tillsynsrapport gällande grundskola och huvudman i Fagersta har även Olsboskolan sett över arbetet kring extra anpassningar och särskilt stöd. Det innebär till exempel tydliggörande rutiner gällande dokumentation då utredning av elevs behov av särskilt stöd startar. Även frånvarorutinerna har uppdaterats.

Diagnoskunskap; med fokus på både IF (intellektuell funktionsnedsättning), autism och ADHD är viktigt, inte minst utifrån en skola som vuxit mycket, med ny personal och ett ökat antal elever de senaste åren. Kartläggning och bedömning av elevers kunskapsutveckling är ett pågående utvecklingsområde. Att fortsätta arbeta med dessa utvecklingsområden kvalitetssäkrar skolan.

Skolan har de senaste åren haft utmaningar med att få plats i befintliga lokaler och att räkna till utifrån ett ökat elevantal. Sedan några år ansvarar grannkommunerna Norberg och Skinnskatteberg för sin egen anpassade grundskola. Det har inte bidragit till minskning av elevantal. Skolan tar fortfarande emot interkommunala elever, men utan löpande avtal. Avtal tecknas om skolan bedömer att den har plats och förutsättningar att ta emot elev från annan kommun. Just nu är det inte möjligt att ta emot någon mer elev från annan kommun. Skolan har ett akut behov av större lokaler. Detta främst utifrån mottagande av nya elever från förskolan.

Störst lokalbehov har skolans fritidsverksamhet där det just nu går 25 elever i varierande åldrar och nivå av funktionsnedsättning. Den pedagogiska kvaliteten och elevernas behov är svåra att tillgodose där elever mellan 6-17 år ska samsas på liten yta. En klass har dessutom sin undervisning i fritids lokaler. En del av fritids har sin verksamhet i ett klassrum på eftermiddagen.

Tillgång till skolsköterska har till viss del utökats och består i dagsläget av två personer som har sina huvudtjänster på Per Ols- och Mariaskolan. Sammanlagd tjänstgöringsgrad är ungefär 25-30 procent, vilket är för lite för att fullt ut kunna delta i det förebyggande och främjande arbetet. Tillgången till kurator behöver utökas.

Andelen elever i anpassad grundskola har ökat mycket de senaste åren. Detta enligt Skolverkets rapport ”Den ökade andelen elever i anpassad grundskola” som kom i april 2025. Detta gäller även i Fagersta. Drygt 1,5 procent av alla skolpliktiga elever går i anpassad grundskola. I Fagersta tar Olsboskolan emot 3,3 procent. Ökningen är ojämnt fördelad över landets kommuner. I 79 kommuner har andelen ökat med mer än 100 procent sedan läsåret 2016/2017 då mätningen infördes.

Den främsta anledningen till att antalet och andelen elever i skolformen har ökat de senaste läsåren är att elever tas emot tidigare i anpassad grundskola. Läsåret 2024/2025 togs drygt 40 procent av alla nya elever i anpassad grundskola emot i årskurs 1, och den andelen har ökat under de år man har undersökt.

Elever kan tas emot i anpassad grundskola när som helst mellan årskurs 1–9, men studien visar att allt fler elever tas emot i årskurs 1. När fler elever i anpassade grundskolan är mottagna under en längre period, blir det totala antalet som går i anpassade grundskolan större.

Rapporten anger också att andelen pojkar och elever med utländsk bakgrund ökar. Det är fler pojkar än flickor som går i anpassade grundskolan. Andelen elever med utländsk bakgrund är större i anpassad grundskola än i grundskolan. I anpassad grundskola utgör elever med utländsk bakgrund 45 procent av eleverna, medan motsvarande andel i grundskolan är 27 procent. Sedan läsåret 2019/2020 har antalet elever med utländsk bakgrund också ökat mer än antalet elever med svensk bakgrund. Detta gäller även i Fagersta kommun.

Den största ökningen i Fagersta står elever med medelsvår IF och autism som tas emot i anpassad skola redan i årskurs 1 för. Det är diagnoser som också bekräftas av Habiliteringen som genomför de flesta av dessa elevers psykologbedömningar. Utredningar görs och diagnoser ställs redan i förskolan. Rutiner för mottagande har reviderats läsåret 2024/2025 och medför en stor skillnad i mottagande. De allra flesta eleverna har behov av att läsa ämnesområden.

Tillgång till lokaler för undervisning i de praktiskt-estetiska ämnena slöjd, idrott och musik begränsar. Skolan använder idrottshallen på Per Olsskolan, Mariaskolan samt Fagersta- och Risbrohallen. Skolan har de senaste åren haft flera elever med stora behov av individuella anpassningar, till exempel egna rum.

Det är svårt att planera för en långsiktig skolutveckling. Kunskapen om hur många elever som går på skolan och när de slutar finns, och möjligen ungefär hur många nya elever som kommer nästa läsår, men längre än så är svårt att förutse. Här och nu finns ett akut behov av fler lokaler och en organisation som klarar att möta det stadigt växande elevantalet.

Fagersta, 2025-09-30

Lisa Rudolfsson

Rektor